

Zábavně – motivační akce Beztíže

Zákon o sociálních službách hovoří o zprostředkování kontaktu uživatelů se společenským prostředím. Jedním z nástrojů realizace tohoto úkolu NZDM a TP je pořádání akcí pro veřejnost. Mnohé organizace mají v tomto ohledu letité zkušenosti, které stojí za to sdílet a vzájemně se inspirovat. Proto přicházíme s tímto příspěvkem o pořádání tzv. zábavně-motivačních akcí Beztíže, abychom nabídli naše dosavadní know-how a dozvěděli se něco o přístupech jiných zařízení v podobných, či odlišných lokalitách. Programy tohoto typu uskutečňujeme v Praze od roku 2009 v nejrůznějších prostorách, s širokým záběrem aktivit i interpretů od Vladimira 518 po Jana Bendiga.

Čeho chceme prostřednictvím akcí dosáhnout?

Zábavně-motivační akce si kladou hned několik cílů. První z nich jsme si definovali jako vytváření příležitostí pro smysluplnou zábavu dětí a mladých lidí, z nichž mnozí kvůli omezeným zdrojům (např. finančním, kulturním, sociálním) na podobný program běžně nedosáhnou. Nejde jen o zábavu na jedno odpoledne, ale přinášíme nové možnosti volnočasového vyžití, které účastníci dosud neznali vůbec nebo jen z doslechu (od tréninku MMA, přes žonglování, osobnostně-rozvojové hry, výrobní workshopy, uměleckou činnost atp). Mohou si je vyzkoušet v bezpečném prostředí, zdarma, a získat tak novou pozitivní zkušenost, že je něco baví a mohou se tomu nadále věnovat. Někteří tak získají nový zájem, hobby nebo nasměrování v jejich stávajícím zaměření.

Dalším cílem programu je dát uživatelům i další mládeži prostor, kde mohou veřejnosti ukázat, co umí, co se učí ve workshopech, ve službách či jinde. Mnozí z nich vystupují poprvé před skupinou lidí, na pódiu, případně přebírají i roli lektora či co-lektora za podpory pracovníků nebo jiných odborníků. Aktivní účastníci tak nabývají nové zkušenosti, dovednosti a sebevědomí.

Představovat veřejnosti, co naši klienti či mladí lidé obecně umí, jak služby pro mládež fungují a co je jejich smyslem, je dalším z cílů zábavně-motivačních akcí. Běžný dospělý totiž často netuší, že NZDM či TP existuje a rizikovému chování mládeže nerozumí. Při organizačně dobře zvládnuté akci tak dochází nejen k předání informací, ale i k pozitivnímu společnému zážitku, který může pohled na cílovou skupinu postupně měnit.

Propojujeme také různorodé skupiny mládeže, která by se za běžných okolností nepotkala, případně v jiném a často nebezpečném kontextu. Akce tedy působí inkluzivně. Motivační faktor akcí je posílen přítomností pozitivních vzorů. Je velmi důležité zvát hosty atraktivní pro cílovou skupinu a zároveň s nimi dobře dojednat rámeček vystoupení či jiné aktivity. Tedy probrat předem, pro koho je akce určena a co je jejím cílem. Účastníkům zprostředkováváme zážitek vystoupení v kontextu lokality, ve které žije. Účastníci si připadají důležití, protože jejich oblíbený umělec či přímo idol přišel až za nimi. Důležitou součástí je i následná debata, možnost s hvězdou promluvit. Interpreti, kteří jsou pro klienty vzorem, je mohou motivovat, aby na sobě podobně jako oni samotní neustále pracovali, realizovali své projekty a šli za svým snem i přes překážky.

Cílem těchto akcí je také zapojování mladých lidí do přípravy a realizace, učit je dovednosti s tím spojené, včetně komunikace s úřady až po program samotný.

V neposlední řadě se můžeme společně potkat i v jiných situacích a kontextu. Díky akcím máme možnost s klienty být jinak, než běžně v klubu nebo v terénu. V průběhu odpoledne si tak můžeme společně užít program, nasát uvolněnou atmosféru a posílit vztah při společném zážitku.

Jak taková akce vypadá

Vždy zveme vystupující, kteří by mohli být pozitivními vzory pro naše klienty, mapujeme jejich zájem a poptávku a ladíme s našim pohledem na věc - nechceme interprety, kteří jsou nadměru vulgární, propagují užívání drog, násilí nebo agresivitu. Spousta našich klientů umí zpívat, tancovat, rapovat - dáváme jim tedy prostor ukázat veřejnosti, že nejsou jen “Ti, co se poflakují a dělají bordel”, ale že v něčem vynikají. Pomáhá nám to také navazovat vztahy s jejich komunitou a potkávat se s novými potenciálními klienty.

Vždy do programu zahrnujeme nějaký turnaj, ať už v basketbalu, fotbalu či stolním fotbálku. Po sportovních aktivitách je velká poptávka a na těchto akcích mají svoje neodmyslitelné místo. Dále zařazujeme výrobní workshopy, které jsou lákadlem také pro širokou veřejnost. Ze zkušeností vyplývá, že si je rádi vyzkouší rodiče se svými dětmi, či mladší sourozenci našich klientů a klientek - jsou to placky, výroba šperků, malování, sítotisk apod. Co se týče zážitkového programu, propojujeme jej s exhibicí. Pro klienty je inspirující vidět, co všechno se dá naučit a vyplácí se nám jim dát možnost si to rovnou vyzkoušet a pár triků si osvojit - např. diablo, graffiti, thai box, capoeira, parkour.

Na veřejných místech využíváme možnosti komunikovat s kolemjdoucími a propagovat naši službu, děláme to také například za pomoci balónků s potiskem, které děti milují. Beztíže také pomalu začíná za účelem propagace a finanční podpory realizovat vlastní značku. V prodeji jsou prozatím trička a tužky Beztíže, které pro nás navrhli studenti grafické školy. Jejich zadáním bylo propojit slovo beztíže ve svém významu s obsahem naší práce. Vznikly tak designově přitažlivé potisky, které zároveň vyjadřují smysl toho, co Beztíže dělá. Na akcích rozdáváme také nálepky, informační letáky a výroční zprávy, šíří tak povědomí o Beztíži a vysvětluje lidem naše poslání a cíl.

Tradiční akce

V průběhu roku vždy pořádáme několik akcí, které se staly již tradicí Beztíže. Za rok 2017 jsme zrealizovali 6 akcí na 4 různých místech, na jednotlivé akce přišlo až 250 lidí, spolupracovali jsme nejméně s třicítkou interpretů.

- Během února s klienty tradičně slavíme vznik Beztíže. Akce většinou probíhá v prostorách našeho žižkovského NZDM - Klubu Beztíže, což je vlajková loď celé organizace. Tradičně klienti přejí Beztíži, rozkrajujeme dort, je zajištěna hudební produkce i doprovodný program. Letošní 17. narozeniny jsme oslavili v klubu společně se 162 návštěvníky v klubu.
- Další akci pořádáme na pomezí našich lokalit - Praha 2, 3 a 10 - narážíme na fakt, že klienti neradi překračují hranice své lokality, zároveň bojujeme s “válkou gangů” napříč lokalitami. Díky této akci se nám začalo dařit klienty jednotlivých služeb propojovat, zjistili, že akce Beztíže je baví a začali víc jezdit i na programy, které se konají v jiných lokalitách.
- Akce v Praze 10 pro klienty Streetwork Beztíže – Praha 10, před kostelem na Čechově náměstí nám umožňuje komunikovat a nově oslovovat klienty z této lokality. Zázemí kostela, přístup místní farnosti a komunitní přesah je pro nás velkou výhodou.
- Podzimní akce Beztíže zatápí odkazuje na sychravý čas, kdy se mládeži hodí schovat se po létě zase do klubu, protože počasí už nepřeje venkovním aktivitám. Původně probíhala v klubu na Žižkově, později jsme začali hledat prostory na neutrálních místech, z důvodu větší otevřenosti pro veřejnost klienty z ostatních lokalit. Tato akce se konala mimo jiné v Radlické kulturní sportovně, na Nákladovém nádraží Žižkov nebo v Kasárnách Karlín.

- Poslední pravidelnou akcí v kalendářním roce je vánoční party v klubu. Zdobí se stromeček, rozdávají dárky, jí se cukroví, slavíme a mluvíme o Vánočních tradicích.
- Během roku realizujeme také jednorázové programy se stejným zaměřením. Jendá se například o graffiti jamy, kam zveme zajímavé writery (např. Cakes).

Propojení akcí s rapovými workshopy

Hudba je způsob komunikace, který často sdělí více než slova. V Beztíži podporujeme mladé talenty, dáváme prostor jejich vyjádření a seberealizaci. Rapové workshopy či zkoušky zpěvu ale nejsou jen o hudbě. Skrze ni pomáháme mladým lidem hledat jiné pohledy na svět, objevovat nová témata, přemýšlet v širších souvislostech i potkávat zajímavé a inspirativní lidi. Účastníci našich workshopů si rozšiřují slovní zásobu, učí se spolupráci, plánování, a díky tomu rozvíjí nejenom sebe, ale i svou komunitu. Klienti mají možnost ukázat co umí a dostávají prostor pro vystupování na zábavně-motivačních akcích.

Spolupráce s pozitivními vzory

Na akce zveme vystupující, kteří jsou atraktivní pro naši cílovou skupinu. Reagujeme na poptávku, ale ne vždy je to možné a hledáme kompromisy, klienti vědí, jak to máme nastavené a komunikují s námi o tom.

Samotným interpretům podrobně vysvětlujeme, jak pracujeme, co je naším posláním a cílem akce. Většina z nich to pochopí hned napoprvé a je ochotná vystoupení udělat zcela zdarma nebo za symbolickou cenu. Nejvyšší částka, kterou jsme za hvězdu zaplatili, bylo 5 000 Kč, kdy jsme v honoráři hradili i cestu ze Slovenska. Spolupracovali jsme se jmény jako je zmiňovaný Vladimír 518, Hugo Toxxx, James Cole, Indy, Smack, Idea, Rest, P.A.T., La4, Refew, Jan Bendig, Vašek Klouda atd.

Jak akci připravujeme a dáváme o ní vědět

Na plánování a realizaci akce se podílí vždy celý tým Beztíže i společně s klienty služeb. Z důvodu efektivity byl vytvořen realizační tým, který je složen ideálně z pracovníků všech služeb. V roce 2018 se nám podařilo sestavit preventivní tým, který pomáhá se zajišťováním programu, vnáší do akcí hodnotové přesahy a další rozvojové prvky.

Na začátku roku tvoříme roční harmonogram velkých akcí tak, aby bylo možné nejvyšší personální pokrytí a každý pracovník počítal s datem konání. Koordinátor dané akce průběžně svolává setkání realizačního týmu, který zajišťuje náplň akce. Aktuální poptávku zjišťujeme především u klientů a program se jim snažíme přizpůsobit. Akce začínáme připravovat minimálně s tříměsíčním předstihem. Je totiž potřeba zajistit formuláře pro povolení konání akce, program, personální pokrytí a zajistit vybavení a materiál. Na některé akce je vhodné zajistit záštitu představitelů MČ, což usnadní například zábor pozemku či zvýší finanční podporu. Velkou kapitolou je propagace akce. Pokud chceme, aby měla úspěch a my oslovili i veřejnost, je nutností zajistit atraktivní plakát a jeho šíření. Veřejnost oslovujeme skrze webové stránky a sociální sítě, pražská i celorepubliková média. Klienty informujeme především osobně a na sociálních sítích jednotlivých služeb. Osvědčilo se nám také osobně navštěvovat školy v našich lokalitách a propagovat akci přímo ve třídách.

V den akce je důležité se společně setkat, zopakovat si role a vyloučit případné nedostatky. Potom už jen připravujeme prostory a vítáme příchozí. Po akci následuje úklid prostor, veškerého materiálu a společné hodnocení. Z každé akce si sepisujeme poučení pro příště, díky tomu se můžeme učit z chyb a zlepšovat se. Nedílnou součástí je také propagace po akci - fotografie, video nebo článek. Na každou větší akci máme zajištěného fotografa a kameramana z řad pracovníků či klientů, pokud máme finanční prostředky, zveme spřátelené

profesionály. Atraktivní výstupy zveřejňujeme na našem Youtube kanále Beztíže, fotografie v galeriích, šíříme na webu a sociálních sítích.

Vybavení na akci

Beztíže je specializovaným oddělením Domu dětí a mládeže Praha 3 - Ulita, které disponuje různým vybavením. To si můžeme bezplatně zapůjčit a díky tomu máme větší možnosti. Výhodou je především prostor, některé menší akce můžeme mimo prostor klubu pořádat například v sále pro 200 lidí, na zahradě nebo našem sportovním hřišti. Beztíže a Ulita postupně rozšiřují svůj arzenál vybavení na akce. Máme mimo jiné vlastní hudební aparaturu, party stany, zorbingové koule, airbrush, plackovač, různé volnočasové vybavení (flowersticky, lazybazy, míče, frisbee...). Kromě uvedeného materiálu je dobré mít k dispozici například šipky či křídly a vyznačit trasu od zastávky MHD.

Limity a výzvy

Limitem akcí jsou především finance a personální pokrytí při plánování a realizaci akce, rozpočet a pracovní kapacity jsou velmi omezené. Příprava akce je časově náročná a přestože se na ní podílí obvykle 4 osoby, které část úkolů delegují dál do týmu, není jednoduché se časově sladit.

V minulých letech občas docházelo ke střetům mezi návštěvníky, nejčastěji se jednalo o teritoriální rivalitu. Toto se v průběhu let vytříbilo a k pohodovému průběhu akce přispívá také přítomnost antikonfliktního týmu, který zajišťují pracovníci Beztíže.

Jako výzvu vnímáme utváření programu tak, aby byl zajímavý pro co nejširší skupinu návštěvníků. Velká část našich klientů má romské kořeny, a my máme tendence program značně přizpůsobovat jejich poptávce. To je však limitující pro ostatní účastníky, akcí vnímají jako romskou.